

Handläggare
Karolina Landowska
Tel: 508 35 509
Eva Woll Tegbäck
Telefon: 08-508 35 528

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 27 augusti 2013

Ärende 8

Svar på skrivelse från Karin Rågsjö (V) om långtidsarbetslösheten i Stockholms stad

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att skrivelsen besvaras med hänvisning till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Charlotte Svensson
Arbetsmarknadsdirektör

Helene Bengtson
Avdelningschef för
Jobbtorg Stockholm

Sammanfattning

En skrivelse från Karin Rågsjö (V) har inkommit till arbetsmarknadsnämnden om långtidsarbetslösheten i Stockholm. Enligt skrivelsen har den tvååriga långtidsarbetslösheten ökat med 187,5 procent sedan 2006. Arbetsmarknadsförvaltningen ombeds redogöra för en analys av långtidsarbetslösheten från år 2011 och framåt samt redovisa vilka insatser förvaltningen anser att målgruppen är i behov av och vilka insatser målgruppen erbjuds inom förvaltningens verksamheter.

Andelen långtidsarbetslösa i Stockholms stad har varit i stort sett oförändrad från januari 2011 till juni 2013. Andelen långtidsberoende med försörjningsstöd inom Jobbtorg Stockholm har sedan januari 2011 varit cirka 22 procent av de inskrivna.

Långa anmälningstider hos Arbetsförmedlingen är vanligare bland personer som är 25 år eller äldre.

För gruppen långtidsarbetslösa med låg utbildning är behovet av individuellt stöd och individuellt anpassade insatser av stor betydelse. En allt större andel av de arbetslösa har korta vistelsetider i landet samt låga utbildningsnivåer. Andelen med låga utbildningsnivåer ökar bland de arbetslösa trots att en allt högre andel i befolkningen har minst gymnasial utbildning. Yrken som endast kräver förgymnasial utbildningsnivå minskar, vilket medför att lågutbildade får allt svårare att få jobb och därmed blir kvar i arbetslöshet under längre perioder. Stort fokus ska därför läggas på kartläggning av individuella behov med avseende på språkkunskaper, teoretisk och praktisk utbildning och arbetslivserfarenheter. Mot bakgrund av individuella behov ska en kedja av insatser byggas och där verksamheterna vid förvaltningens tre avdelningar kan kombineras.

Arbetsmarknadsförvaltningen, socialförvaltningen samt några stadsdelsförvaltningar deltar i en stadsövergripande samverkansgrupp som leds av stadsledningskontoret med syfte att underlätta samverkan mellan staden, försäkringskassan och arbetsförmedlingen.

Arbetsmarknadsförvaltningen samverkar också med flera av stadens fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att erbjuda insatser anpassade efter individuella behov. Förvaltningen bedriver också ett aktivt metodutvecklingsarbete såväl i arbetet med målgruppen Resurs som i utvecklingsprojekten FAMU (För arbete mot utanförskap) och X-plore. Det pågående arbetet med att utveckla bedömningsinstrument är också ett led i att förbättra arbetet med att kartlägga aspiranternas behov och ge lämpliga insatser.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben på arbetsmarknadsförvaltningen.

Bakgrund

En skrivelse från Karin Rågsjö (V) har inkommit till arbetsmarknadsnämnden om långtidsarbetslösheten i Stockholm.

Enligt skrivelsen har den tvååriga långtidsarbetslösheten ökat med 187,5 procent sedan 2006.

I skrivelsen ombeds Arbetsmarknadsförvaltningen redogöra följande:

1. Analys av långtidsarbetslösheten från 2011 och framåt.
2. Vilka insatser anser förvaltningen behövs för långtidsarbetslösa med låg utbildning?
3. Hur koordineras insatser för långtidsarbetslösa med psykiska funktionshinder och missbruksproblematik samt fysiska problem med socialtjänsten och Försäkringskassan?

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter

Arbetsmarknadsförvaltningen följer kontinuerligt den statistik som avser arbetslösheten och långtidsarbetslösheten både nationellt, i länet och staden.

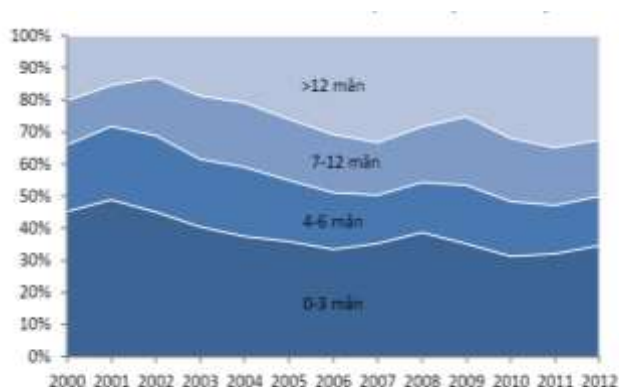
Analys av långtidsarbetslösheten¹

Arbetslösheten och långtidsarbetslösheten från januari 2011 till juni 2013 redovisas i tabellerna 1-3 (tabellbilaga). Under denna period har andelen arbetslösa mellan 16-64 år i stadens befolkning som varit öppet arbetslösa i mer än 6 månader legat på ca 1 % och varit i stort sett oförändrad. Detta gäller också för ungdomar mellan 18-24 år men på en något lägre nivå, 0,5-0,7 %. Under samma tidsperiod har andelen av de öppet arbetslösa 16-64 år som varit arbetslösa mer än 6 månader minskat från 29,5 % till 25,7 % och för ungdomarna 18-24 år från 23,7 till 16,3.

Andelen med långa anmälningstider bland arbetslösa inskrivna hos Arbetsförmedlingen har minskat med nära tre procent mellan 2011 och 2012. Tidigare hade andelen arbetslösa med långa anmälningstider ökat i Stockholms stad sedan början av 2000-talet. Detta har skett trots insatser såsom arbetsförmedlingens Jobbgarantin för ungdomar och Jobb- och utvecklingsgarantin. En förklaring till den negativa utvecklingen mellan 2000 och 2011 går att finna i de arbetslösas egenskaper. En allt större andel av de arbetslösa har korta vistelsetider i landet samt låga utbildningsnivåer. Andelen med låga utbildningsnivåer ökar bland de arbetslösa trots att en allt högre andel i befolkningen har minst gymnasial utbildning. Yrken som endast kräver

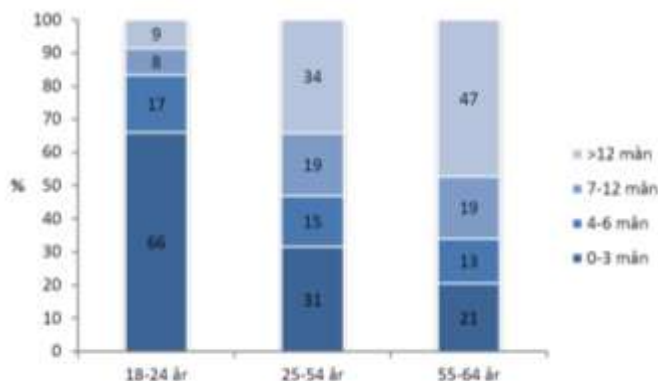
förgymnasial utbildningsnivå minskar, vilket medför att lågutbildade får allt svårare att få jobb och därmed blir kvar i arbetslöshet under längre perioder.

Andel av de arbetslösa med olika anmälningstider hos Arbetsförmedlingen från oktober år 2000 till oktober 2012 i Stockholms stad, 18-64 år (Källa: SCB)

I tabell 4 (tabellbilaga) redovisas antalet och andelen arbetslösa i Stockholms stad efter kön, ålder och anmälningstidens längd hos Arbetsförmedlingen. Av tabellen framgår att långa anmälningstider hos Arbetsförmedlingen är vanligare bland personer som är 25 år eller äldre. Hos Arbetsförmedlingen räknas en arbetslös person som långtidsarbetslös om denne har varit arbetslös i minst sex månader och är 25 år eller äldre. Arbetslösa under 25 år definieras som långtidsarbetslösa redan efter 100 dagar och ingår därmed i Jobbgarantin för unga. Den som är i Jobbgarantin för unga får ersättning i form av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning från Försäkringskassan och räknas inte som öppet arbetslösa eftersom de ingår i ett program med aktivitetsstöd. Detta gäller även långtidsarbetslösa över 25 år som går in i Arbetsförmedlingens Jobb- och utvecklingsgaranti.

Anmälningstidens längd bland de arbetslösa efter åldersgrupper 2012 i Stockholm stad, 18-64 år (Källa: SCB)

I tabell 5 (tabellbilaga) redovisas den procentuella andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd i förhållande till den registrerade arbetskraften och befolkningen i Stockholms stad, Stockholms län och riket. Av denna framgår att det endast har skett små förändringar avseende arbetslösheten i staden, länet och riket.

Insatser för långtidsarbetslösa med låg utbildning

För gruppen långtidsarbetslösa med låg utbildning är behovet av individuellt stöd och individuellt anpassade insatser av stor betydelse.

Stort fokus ska därför läggas på kartläggning av individuella behov med avseende på språkkunskaper, teoretisk och praktisk utbildning och arbetslivserfarenheter. Mot bakgrund av individuella behov ska en kedja av insatser byggas och där verksamheterna vid förvaltningens tre avdelningar kan kombineras. Förvaltningen samverkar med stadsdelsförvaltningarna, Socialförvaltningen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att kunna bredda utbudet av insatser och trygga deltagarnas egenförsörjning.

Studier från IFAU² har bl.a. visat att det är viktigt att ungdomar har gymnasieutbildning för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden. En viktig insats är därför att så långt det är möjligt stödja ungdomar att fullfölja gymnasieutbildningen samt bedriva en uppsökande och motiverande verksamhet i syfte att få de som hoppat av skolan att återuppta sina studier.

Ett dilemma för många lågutbildade med försörjningsstöd är att reguljära studier många gånger berättigar till studiemedel och benägenhet att börja studera och ha en studieskuld i sikte minskar intresset eller utgör ett hinder.

Erfarenheterna hittills visar sammantaget att gruppen långtidsarbetslösa behöver individualiserade insatser, men de mest utmärkande behoven är: fördjupad kartläggning kopplat till bedömning av arbetsförmåga, arbetsrelaterade hälsofrämjande insatser, språkutvecklande insatser och motiverande och stödjande insatser med inslag av KBT-pedagogik. Därutöver är aktiv matchning av central betydelse då arbetsgivare ofta känner oro för att anställa någon som varit länge borta från arbetsmarknaden. Praktik, gärna i kombination med kortare anställningar som finns inom ungdomsanställningar och Stockholmsvärdar, är därför av stor betydelse för att den enskilde ska få möjlighet att komma ut på en arbetsplats och även få färskare referenser.

Hur koordineras insatser för långtidsarbetslösa med psykiska funktionshinder och missbruksproblematik samt fysiska problem med socialtjänsten och försäkringskassan?

En stor del av gruppen långtidsinskrivna på Jobbtorg Stockholm/ långtidsberoende av försörjningsstöd ingår i målgruppen Resurs. Sedan Jobbtorg Stockholm startades 2008 har verksamheten utökats och erbjuder insatser också till personer som uppbär försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, men som bedömts ha förutsättningar att klara ett arbete eller praktik på den öppna arbetsmarknaden. Dessa skäl kan exempelvis vara socialmedicinska, diffus/ komplex problematik men även funktionsnedsättningar. Många coacher och matchare som arbetar med målgruppen Resurs har erhållit utbildning i KBT. Totalt ska 1 000 personer tillhörande målgruppen Resurs erbjudas insatser från Jobbtorg Stockholm.

Jobbtorg Stockholm samverkar med många olika aktörer för att kunna erbjuda så adekvata insatser som möjligt men också för att utveckla verksamheten. Samverkan med stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst är en nödvändig förutsättning för att aspiranterna ska kunna erbjudas insatser med bibehållet försörjningsstöd men också för att kunna erbjuda individuellt anpassade insatser. I förvaltningens arbete med målgruppen Resurs pågår kontinuerlig samverkan med såväl försäkringskassan som arbetsförmedlingen. Samverkan pågår

också med Äldreförvaltningen och Trafikkontoret rörande s.k. äldrevårdar och Stockholmsvårdar.

Arbete med att implementera bedömningsinstrumenten som förvaltningen tagit fram tillsammans med socialförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna pågår. Syftet är bl.a. att få bättre underlag för att ge rätt insatser till den enskilde. Det är framför allt den fördjupade bedömningen som riktar sig till långtidsarbetslösa .

Arbetsmarknadsförvaltningen ingår också tillsammans med stadsledningskontoret, socialförvaltningen och några stadsdelsförvaltningar i en stadsövergripande samverkansgrupp med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Syftet är att underlätta samverkan mellan myndigheterna.

Som exempel på samverkan med arbetsförmedlingen kan nämnas att då en person kvalificerat sig för jobb- och utvecklingsgaranti (JOB) så går personen över i denna verksamhet samtidigt som jobbtorgen i Skärholmen, Vällingby och Kista ger stöd i form av matchningsinsatser.

Utöver ordinarie verksamheten har ett flertal utvecklingsprojekt finansierade av Europeiska socialfonden bedrivits tillsammans med socialförvaltningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan m.fl. För att resultaten av utvecklingsprojekten ska bli bestående så ingår alltid personal från ordinarie verksamhet för att metoder och erfarenheter ska kunna implementeras.

F.n. pågår projekten Xplore och FAMU (För Arbete Mot Utanförskap) som riktar sig till vuxna långtidsarbetslösa och kombinerar arbetsmarknadsinsatser med hälsoinsatser. Jobbtorg Stockholms erfarenhet är att långvarig arbetslöshet och beroende av försörjningsstöd påverkar livssituation och välmående negativt och försvårar möjligheterna till egen försörjning genom arbete. FAMU har även erbjudit särskilt anpassade språkinsatser som komplement till undervisningen i svenska

Andra exempel på projektet som vänder sig till personer med olika psykiska funktionsnedsättningar är Individual Placement and Support (IPS) och ALFA-projektet.

IPS-projektet är en samverkan mellan Stockholms stad, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och psykiatri. Projektet löper fram till december 2013 och vänder sig till personer 18-64 år med psykisk funktionsnedsättning och står utanför

arbetsmarknaden, men önskar finna, få och behålla ett arbete eller en studieplats. Projektets målsättning är att andelen personer med psykisk funktionsnedsättning som kommer ut i arbete och studier ska öka.

Alfa-projektet drivs av socialförvaltningen i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och försäkringskassan och är ett slags informationscenter där personer med psykisk funktionssnedsättning får information om vägar till studier, arbete, praktik, och olika sysselsättningsverksamheter. Projektet vänder sig till personer i åldern 18-64 år och som har kontakt med kommunens socialpsykiatri eller en pågående vårdkontakt inom specialpsykiatri. Deltagare från projektet kan remitteras till arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter för utbildnings- eller arbetsmarknadsinsatser. Projektet finansieras delvis av Europeiska socialfonden.

Arbetsmarknadsförvaltningen bedriver även pilotprojektet IWork tillsammans med socialförvaltningen som syftar till att fler personer som idag befinner sig i daglig sysselsättning enligt LSS ska kunna komma vidare ut i arbete. Projektet samverkar med Försäkringskassan, stadsdelsförvaltningarna och Arbetsförmedlingen. Deltagare i projektet erbjuds samma typ av insatser som målgruppen Resurs och matchas mot ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. Syftet med projektet är även att se om Jobbtorg Stockholms arbetsmetoder som utvecklats för målgruppen Resurs skulle kunna vara ett komplement till de verksamheter som idag erbjuder daglig sysselsättning till målgruppen. Målsättningen är att 50 procent av deltagarna i projektet ska ha en anställning på den öppna arbetsmarknaden.

Två projekt som riktat sig till ungdomar, Filur och Merit, implementeras i verksamheten under 2013. I Merit har samverkan skett med Arbetsförmedlingen, några stadsdelsförvaltningar, Stiftelsen Stockholms folkhögskola, ICA-skolan, ca 200 föreningar och organisationer i Järvaområdet. I projektet Filur samverkade förvaltningen med Af, Försäkringskassan, Sundbyberg stad, Utbildningsförvaltningen och stadsdelarna .

Bilagor

- 1 Skrivelse från Karin Rågsjö (V) om långtidsarbetslösheten i Stockholm
- 2 Tabellbilaga med tabellerna 1-5